

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Jtem de manifestis vsurarijs

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

feruari non possunt q̄s res si necessitas
 exegerit executoris alienae poterit nō
 factō inuētario in p̄ntia sacerdotis lo-
 ci vel duorū vel triū scabinorū vel syno-
 daliū vel fidedignorū ⁊ pecuniā de decā
 receptōe ipsi executoris deponāt in cer-
 to loco nec ea vrent nisi dicto inuenta-
 rio factō. Alioquin dictas exēdicationis
 sentētiās incurrāt. ⁊ si defunctus aliq̄d
 debuit sub pena ad vsuras ad alia picu-
 la vel ad alia dāna debeat. poterit exe-
 cutoribus seu manufideles de bonis def-
 uncti solvere debitū penā vsuras. ⁊ a-
 lia pericula et dāna extinguendo nō fac-
 tō etiā inuētario. Si ipm̄ inuētarium
 cōmode fieri nō p̄t. Et si debitum pena
 vsura seu alijs impedimentis instātib⁹
 sunt augmētāda vel etiā exequit̄ dicti
 defuncti fuerint faciēde. de hoc tñ stat-
 in p̄ntia presbyteri duorū vel triū sca-
 binorū synodaliū vel aliorū proborum.
 Alioqn̄ dicta exēdicationis sua ligētur.
 Si vero presbyter loci fuerit executor.
 tñ faciat fieri inuētarium ipm̄ in p̄ntia
 decani loci vel alterius auctērice plone
 duorū vel triū scabinorū synodaliū ⁊ a-
 liorū p̄borū. **P**recipimus etiā sacer-
 dotibus loci et ipis executorib⁹ seu ma-
 nufidelibus q̄ copiā inuētarij p̄dicti re-
 ferāt nobis infra duos menses si infra
 duosim n̄raz fuerimus. alias n̄fo offi-
 ciali a tpe quo factū fuerit. Et p̄cipim⁹
 hoc p̄ n̄m officialē registrari nec aliq̄d
 recipiatur p̄ sigilla. **E**t āt testator de-
 cesserit ipsi executores seu manufideles
 factō inuētario bona ad executionē p̄ti-
 nentia apprehēdāt et exequātur ultimā
 voluntatem dicti defuncti faciendo pro-
 clamari in loco in quo morabat defun-
 ctus et pluries esse et cōuersari cōsue-
 rit vt et oēs creditores ipsius defuncti
 a quib⁹ aliq̄ extorserat cōpareant certa
 die sua debita ostensuri. et tñ ipsi execu-
 tores seu manufideles p̄mo creditorib⁹
 et quibus iniuste extorserat satisfaciē
 et de residuo satisfaciāt legatarijs cuiū

bet pro rata bonorum defuncti. Et offi-
 cialis noster per censurā ecclesiasticam
 cōpelleret executores et heredes defun-
 ctī ad implendā et exequendā ultimam
 defuncti voluntatem.

**De bonis clericorū decedentium et de
 h̄mōi bonis se intromittentibus**

Tem quia nōnulli terrarū domini iur-
 dices et aliq̄ officiatī laici bona clericorū
 n̄re dioceſ decedentium ex testat-
 mēto vel ab intestato auctē p̄pua ⁊ vi-
 olenter rapiunt occupāt et arrestant in-
 p̄iudiciū ecclesiastice libertatis quo-
 minus decedētūz ultimā voluntas pro
 salute animarum eorundem decedētūz
 valeat adimpleri. Nos tā presumptuos
 excessus corrigere volentes mones-
 mus omnes nobiles iudices aduoca-
 tos terrarum d̄nos et laicos quoscūq̄
 n̄ deinceps talia attentare presument.
 Contrarium facientes quos ip̄o facto
 extunc in his scriptis excommunicat-
 mus. excommunicatos in ecclesijs v̄tis ⁊
 p̄cipue in proch̄is in quibus talia p̄p-
 trant et in quibus tales morantur. vos
 vniuersi rectores ecclesiarū publice nū-
 cietis. Quā exēdicationis sententiā si p̄-
 quidēnā post h̄mōi delictū p̄p̄trātū a-
 nimo sustinuerint indurato districtū si-
 ue terrā si d̄ns terre est alioqn̄ locū vbi
 talia p̄p̄trata noscunt et forfactores
 tales manserint ecclesiastico supponim⁹
 interdīcto.

De manifestis vsurarijs

Exēdicamus et exēdicatos denū-
 ciamus omnes vsurarios mani-
 festos et singulis diebus d̄nticia
 et festinis a quolibz sacerdote denūciē-
 tur exēdicari. Nullus sacerdos oblatio-
 nes manifestorū vsurariorū recipiat nec
 ad cōmunionem admittat nisi vsura-
 rius manifest⁹ satisfaciat de vsuris sine

constitutionē felicis recordatiōis dñi
Gregorij pape decimi que incipit Quā
q̄ usurarij. Nullus testamentis ma-
nifesti usurarij inter sit nec ad penitentiā
et cōmunionē eos admittat nisi de vsu-
ris satisfecerit fm formā constitutionis
dicti dñi pape. Et testamēta manife-
storū usurariorū qui fm formā dicte cō-
stitutionis non satisfecerint de vsuris.
nulla sint ipō iure. Dum autē manifesti
usurarij fm formā dicte cōstitutionis
satisfecerint ad sacramenta ecclesiastica
admittant. Manifestos at̄ vsurarios di-
cimus de quibus p̄ sententiā vel cōfessio-
nez factā in iure aut evidentiā que aliq̄
terguerlatione nō possunt celari. cōssi-
terit evidēter. Et illos q̄ sup vsuris dif-
famati infra tempus statuendum ab eo
qui sup hoc habet potestatem se nō purga-
uerint. reputamus pro manifestis vsu-
rarijs puniendos. Precipimus etiaz
singulis sacerdotibus prochialibus q̄
moneāt in prochijs suis frequēt in ge-
nerali et in speciali de quib⁹ constiterit
vsurarios et infamatos publice de vsu-
ris ac cōtractus illicitos p̄mptionum
exercentes vt ab vsuris et talibus con-
tractibus desistāt infra septē dies a tpe
dicte monitionis. Alioquin extunc vsura-
rij et p̄mptores excōdicent in speciali
de quib⁹ cōstiterit et de quib⁹ nō cōstiterit
in generali. Et diffamati si se nō purga-
uerint. p̄ cōuictis habeantur. Et si talit̄
moiti et excōdicati. desistēt noluerit noia-
tiz excōdicēt et noia corūde nro officiali
referāt. Saluo iure nro et archidiaconi
i p̄missis. Precipim⁹ etiā p̄stōnes dei
dñi pape. r. p̄ vsurarios alienigenas ei-
ditā firmiter obseruari. Sacerdotes
ñ p̄mittāt q̄stionarios goliardos vl̄ q̄s-
cūq̄ alios ignotos infra prochiā suā in
ecclia vel i via vel i platea vl̄ quibuslibet
locl. prochie sue p̄dicatē vl̄ hostiati defer-
re indulgētias p̄ q̄stu faciē. Sz tales et
oēs q̄ eis assistūt p̄sbyē loci eos excōdicz
et ad remouēdū ipos inuocet auxiliuz

brachij secularis si necesse fuerit.

De questionarijs nō admittendis.

Sacerdotes ñ p̄mittāt p̄dicatores
questionarios celebraē sup archas
vel pulsare cāpanulas manuales p̄ vi-
cos neq̄ i ecclesia et ipi p̄sbyteri singul-
dieb⁹ dñcl et festiuis moneāt prochia-
nos suos et etiā sb̄ p̄ca excōdicatiōis ih̄i
beāt eisdē ne tales audiāt p̄pter picula
h̄litz et errore q̄s sept⁹ seminat. Et si q̄s
tales vidēt denūciēt p̄sbytero et p̄sbyē
faciat eos teneri p̄ iusticiā sc̄larē et nob̄
r̄mitti. Precipim⁹ eē q̄ ecclie int̄ deē
a nob̄ nro caplo archidiacono loci vel
officiali seu q̄cūq̄ iudice ordiario nulla
ten⁹ apianē. nec q̄cūq̄ auctē p̄ q̄cūq̄
q̄stu faciēdo nisi de sp̄ali mādato nro.

De prouisorib⁹ p̄motoribus et decēto-
rib⁹ elemosynaz fabrice Coloñ.

Te mone⁹ oēs sacerdotes et alios q̄s
cūq̄ nre diocef q̄ elemosynas fidelium
ad op⁹ fabrice Coloñ ecclie maior. colla-
tas detinēt q̄ infra mēsez satisfaciāt de
eisdē pcuratori seu pcuratorib⁹ decē fab-
rice. Alioquin ipos suspēdim⁹ et si p̄ octo
dies dictā suspēsiōnē sustinuerint ipos
excōdicam⁹ et etiā oēs illos q̄ dicas ele-
mosynas surriperūt et celauerūt et di-
strahūt in fraudē dicte fabrice Coloñ.

Et vnusquisq̄ p̄moueat fabricā Coloñ.

Te p̄cipim⁹ et inuigim⁹ vnuerf p̄s-
byteris Coloñ diocef sub p̄ca suspēsi-
ōnis et excōdicatiōis. q̄ten⁹ diligent̄
dū negociū fabrice ap̄ suos subditos
p̄moueat diligent̄ et fidelit̄ in ecclesijs
testamētis et cōfessionib⁹. Et si qui pro
h̄mōi negocijs suspēsi vel excōdicati su-
erint nō absoluātur nisi p̄ nos seu nrm
officiale.

De laicis puisoribus structurarij.

Te statum⁹ q̄ laici puifores
parrochialiū ecclesiarū q̄ pro cō-
seruatiōe structuraz luminariū